LUNDS UNIVERSITET

GENUSVETENSKAPLIGA INSTIUTIONEN

”En grupp där kvinnor äntligen får vara proffs”

- En kvalitativ studie om gemenskap och kvinnoseparatism i Växtgäris 🌱

Författare: Jessica Ewerlöf

Kandidatkurs: GNV02, VT 2018

Handledare: Linda Hiltunen

Abstract

The aim with this thesis is to broaden the understanding of women's experiences with separatism in the Swedish Facebook group "Växtgäris". There are few studies written about the importance of separatism for women, and even less about separatism within social networks. I have therefore interviewed four members from Växtgäris who all claim the need of having a place free from men. Of respect, this study is not going to include any of the groups posted material. This is because of the fact that for those who defines themselves as men are strictly not welcomed in the group. I have used a qualitative interview method and analyzed the informant's experiences through Pierre Bourdieu theory of capital, habitus and field and Estelle Freedman's thoughts of separatism as a strategy. All the informants in this study were convinced that the community within the group would have looked different if men were involved. Without men they have a safe place where they can exchange experiences and give each other advice for how to take care of their plants.

Key words: Växtgäris, community, separatism, social networks, field, habitus, structure

Nyckelord: Växtgäris, gemenskap, separatism, sociala nätverk, fält, habitus, struktur

Innehållsförteckning

1. Inledning 1

1.1 Syfte och frågeställning 2

1.1.2 Forskningsfrågor 2

1.3 Forskningsfält 3

1.3.1 Gemenskaper 3

1.3.2 Separatism 4

2. Teori 5

2.1 Pierre Bourdieu – kapital, habitus och fält 5

2.1.1 Min användning av begreppet gemenskap 7

2.2 Estelle Freedman – separatism som en feministisk strategi 7

2.2.1 Kvinnliga nätverk 8

3. Metod 8

3.1 Semistrukturerade intervjuer 9

3.2 Urvalskriterier 10

3.3 Urval 10

3.3 Egen positionering 11

3.4 Etiska aspekter 11

3.5 Avgränsningar 11

4. Analys 12

4.1 Bemötande – Regler och ordning 12

4.2 Gemenskap – Virtuell och öppen gemenskap 16

4.3 Separatism – En fri plats utan män 19

5. Slutsatser 22

6. Litteraturlista 24

7. Bilagor 27

7.1 Bilaga 1 – Intervjuguide 27

1. Inledning

Denna uppsats kommer att behandla det separatistiska forumet Växtgäris som finns på Facebook. Gruppen startades av Agnes Stuber år 2016 i syfte att skapa ett forum där bara kvinnor och icke-binära får delta och prata om det gemensamma intresset: växter. Grundidén för gruppen var att skapa en kvinnoseparatistisk miljö där män utesluts då Stuber var trött på att män tar plats på kvinnors bekostnad. När gruppen startades var det ungefär 20 personer som var medlemmar men gruppen expanderade snabbt och idag (år 2018) har den nästan 20 000 medlemmar. Tillsammans ansvarar sju administratörer för att se till att medlemmarna följer gruppens regler. Gruppens namn står för två saker. Dels ordet *växt* i betydelsen att gruppen är gjord för växtintresserade personer där råd, inspiration och träffar för utbyte av sticklingar diskuteras. Den andra ordet *gäris* är slang för tjejer eller kvinnor. Växtgäris beskrivs av skaparen som ett *samlingsnamn* där de som identifierar sig som män inte är välkomna.

Att vara medlem i ett forum där män inte kan delta är ett sätt att göra motstånd mot de maktstrukturer som finns mellan könen kvinna och man. Kvinnoseparatism går att förstå som motståndshandling mot de rådande maktstrukturerna i samhället. Genom exkluderingen av just män skapas en egen trygg plats för kvinnor och icke-binära att våga tala ut och utbyta likande erfarenheter, något som kanske har hindrats i sammanhang där män varit inblandade. Växtgäris skapar en plats där kvinnor och icke-binära *bara får vara* och där de alla har det gemensamma intresset för växt- och blomkultur och är en plats utanför patriarkatet.

Denna uppsats kommer att behandla hur personer i Facebookgruppen Växtgäris upplever gemenskapen och separatismen inom forumet. Eftersom gruppen är sluten och inte öppen för alla kommer jag inte kunna sprida det material som står skrivet i gruppen. Jag kommer istället att använda ett empiriskt material i form av intervjuer med medlemmar i forumet och undersöka hur på hur separatismen upprätthålls.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att utforska kvinnor och icke-binäras upplevelser av gemenskap och separatism på det kvinnoseparatistiska forumet Växtgäris på Facebook, samt undersöka vad det är som gör just detta forum till en populär kvinnoseparatistisk grupp. Eftersom Växtgäris har blivit ett väldigt populärt forum under en kort tid är det intressant att ta reda på vad medlemmar i gruppen lägger för mening i begrepp som gemenskap och separatism.

1.1.2 Forskningsfrågor

- Vad är den upplevda fördelen bland medlemmarna att exkludera personer som identifierar sig som män i kvinnoseparatistiska forum?

- Hur kan begrepp som gemenskap och separatism förstås i det kvinnoseparatistiska forumet Växtgäris?

- Hur kommer det sig att Växtgäris har blivit ett sådant populärt facebookforum?

1.3 Forskningsfält

I detta avsnitt kommer jag gå i dialog med vad tidigare forskare har kommit fram till gällande nätverksgemenskaper och separatism. Nästan all tidigare forskning har utförts kvantitativt och det finns brist på empirisk forskning kring gemenskaper och separatism online.

1.3.1 Gemenskaper

Berry Wellman (2007) visar i sin studie hur individer träder in i flera olika sorters gemenskaper i olika nätverk. Wellman lägger stort fokus på den geografiska platsen och påvisar att gemenskaper som sker i närheten av individen sker mer frekvent. Gemenskaper som breddar sig över en större geografisk plats kategoriserar Wellman som bekantskaper (Wellman, 2007). Han kommer fram till att känslan av tillhörighet är en del av gemenskapen men att den kan ta sig i uttryck på olika sätt. Personer kan vara lite eller mycket involverade i en grupp men ändå känna tillhörighet till gruppen (Wellman, 2007). Växtgäris finns bara i Sverige vilket gör att medlemmarna i gruppen omger sig av ett relativt litet geografiskt område.

Vidare diskuteras det att gemenskaper stärks när gruppmedlemmarna har gemensamma intressen. Terri Mannarini, Alessia Rochira och Cosimo Talò (2012) gör en kvantitativ studie på kvinnor mellan 16–80 år som är med i ett italienskt *spatial Community*. Resultatet av studien visar att ju mer medlemmarna förknippade sig med gruppen desto närmre kom de andra medlemmar. Genom gemensamma intressen kände kvinnorna större tillfredställelse vilket stärkte deras sociala relationer till varandra (Mannarini, m.fl., 2012). Denna forskning blir relevant för min studie eftersom medlemmarna i Växtgäris är förknippade med varandra då de alla har intressen för växtkulturen. Jag kommer med denna studie bygga vidare Mannarini m.fl. idéer men istället använda mig av en kvalitativ metod för att förstå de sociala relationerna mellan medlemmarna emellan i Växtgäris.

Alison Dahl Crossley (2015) studerar hur gymnasiestudenter i USA förhåller sig till nätverksgemenskaper och sociala rörelser. Dahl Crossley påpekar bristen på empirisk forskning kring relationer och gemenskaper online och att de flesta studier endast haft kvantitativa metoder. Hennes undersökning visar att intervjupersonerna fann Facebook som ett bra feministiskt verktyg där de kunde kommunicera med andra medlemmar inom en organisation, rekrytera fler medlemmar och planera möten eller events (Dahl Crossley,

2015:261). Artikeln klargör att intervjupersonerna i studien använder sig av Facebook och andra sociala kanaler för att bilda feministiska gemenskaper online. Denna studie har fokus på aktivism, något jag inte kommer förhålla mig då Växtgäris inte är uttalat aktivistiskt. Växtgäris ses istället som en annan typ av feministiskt forum där medlemmarna, istället för feministisk aktivism, fokuserar på ämnet växter och utbyter erfarenheter och tips. Facebook är ett bra sätt att samla stora grupper med gemensamma intressen och får snabbt spridning och når ut till många. Dahl Crossley är övertygad om att

1.3.2 Separatism

Jackie Anderson (1994) diskuterar (lesbisk) separatism och det historiska användandet av det. Anderson påpekar vikten av att kvinnor behöver en fristad för att slippa bli underordnade och utsatta av våldsamma män. Likt många andra forskare beskrivs denna typ av separatism som en strategi för överlevnad. Hon visar att separatismen utgör ett hot mot den manliga hegemonin och att män därför har velat bestrida separatism (Anderson, 1994:437). Andersons studie behandlar enbart den lesbiska kvinnans utsatthet i amerikansk historia men är fortfarande relevant för alla kvinnor eftersom kvinnan lever underordnad mannen.

Även forskning om män och separatism finns det skrivet om. Undersökning visar att män upplever en slags maktlöshet när de för första gången upplever hur det är att bli exkluderad ur en gemenskap (Ashe, 2004). Ashe menar att det är anmärkningsvärt att fokus hamnar på mäns upplevda begränsning i att inte bli inkluderade i en separatistisk grupp snarare än på de upplevda fördelarna för kvinnor. I hennes studie visar hon att mäns upplevda maktlöshet kan förstås som en möjlig ingång till feministisk medvetenhet där män får en motsvarande erfarenhet av hur kvinnor exkluderas ur rum på grund av de strukturer som råder i samhället (Asch, 2004:202). I denna uppsats kommer inte något större fokus läggas på män utan jag är mer intresserad av att få fram kvinnors erfarenhet av separatism. Med detta sagt finns det fortfarande utrymme för mina intervjupersoner att tala om män i relation till kvinnoseparatism vilket är en anledning till att jag vill anknyta till denna tidigare forskningen och belysa den i min uppsats.

Avslutningsvis visar Carin Lann (1996) att kvinnor som arbetar i kvinnliga nätverk gynnas av varandra. I hennes bok koncentrerar hon sig på varför det är viktigt för kvinnor att bilda nätverk. Lanns fokus ligger på företagskulturen men hon talar även om hur kvinnor kan gynnas på ett personligt plan. Lann menar att kvinnor blir mer självutvecklande av kvinnliga

nätverk. Hennes studie visar att kvinnliga nätverk bidrar till att kvinnor kan knyta gynnsamma kontakter i företagsvärlden. Lanns bok skrevs i en tid då sociala medier (Facebook) inte hade en lika betydligande roll som den har idag. Den separatismen i kvinnliga nätverk som Lann talar om kan ändå förstås som en strategi för kvinnors utvecklande. Växtgäris har ingen företagskultur utan finns mer till som en grupp för delat intresse av växter. Medlemmarna i Växtgäris gynnas ändå på ett personligt plan när de kan dela med sig av personliga erfarenheter.

2. Teori

I detta avsnitt kommer två teorier presenteras. Den första är Pierre Bourdieus teori om kapital, habitus och fält. Denna teori är relevant eftersom den berör sociala relationer i form av gemenskap som är centralt tema i uppsatsen. Teorin är dessutom lämplig eftersom uppsatsen handlar om hur kvinnor rör sig på ett avgränsat fält där den sociala gemenskapen medlemmar emellan står i fokus. Den andra teorin, separatism som strategi, behandlar Estelle Freedmans idéer om hur kvinnor har använt sig av separatistiska rum för att föra den kvinnliga rörelsen framåt.

2.1 Pierre Bourdieu – kapital, habitus och fält

Sociologen Pierre Bourdieus har flera centrala begrepp som kommer att användas som analytiska verktyg i denna uppsats. Bourdieu talar om tre olika kapitalformer: det sociala, det kulturella och det ekonomiska (Bourdieu, 1986:241f). Det finns även ett symboliskt kapital som inte är ett kapital i sig utan kan förklaras som ett tillstånd hos de andra kapitalen. Genom det symboliska kapitalet strävar individen efter att få makt och status. Olika miljöer spelar in där de tre olika kapitalen går att göras om till det symboliska kapitalet (Broady, 2002:53). Det sociala kapitalet berör nätverk och kontakter, vilket uppmärksammas i föreliggande uppsats. Däremot kommer det ekonomiska och det kulturella kapitalet inte att beaktas i uppsatsen.

Det sociala kapitalet kan bestå av olika nätverk som exempelvis ett parti, en klass eller en familj (Bourdieu, 1986). Inom en grupp knyter människan kontakter och intar olika positioner. Detta utbyte av kontakter gynnar gruppen och är en stor tillgång till alla som är medlemmar. När Bourdieu använder sig av begreppet socialt kapital förutsätter han inte att gruppen bygger på ömsesidighet och tillit (Broady, 2002:58). På så sätt kopplar han inte det sociala kapitalet till en kollektiv infallsvinkel utan ser det istället som en tillgång för den

enskilda individen. I Växtgäris blir det sociala kapitalet betydelsefullt för medlemmarnas aktiva handlingar. Det sociala kapitalet kommer alltid finnas i gruppen så länge medlemmarna är aktiva och integrerar med varandra.

Det andra begreppet som är relevant för uppsatsen är *fält*, vilket beskrivs som ett socialt rum med värderingar och regler (Bourdieu, 1986). I olika fält finns det olika regler som individerna måste förhålla sig till. När en individ går med i ett fält måste personen först lära sig vilka reglerna är, dessa regler kan var sociala regler, som antingen är skriva eller oskrivna. Donald Broady (2002) har hämtat inspiration från Bourdieus definition av fältbegrppet men utvecklat begreppet mot ett annat håll. Broady talar om sociala nätverk och syftar till att personerna i ett socialt nätverk har personliga relationer och är nära förenade med varandra. Skillnaden mellan sociala nätverk och Bourdieus fältbegrepp är att nätverk omfattas av personer som är anknutna till varandra och fält blir en plats för system mellan positioner av relationer (Broady, 2002:55).

Det finns flera olika definitioner av nätverk och jag kommer därför använda mig av Broadys förståelse. Växtgäris är ett socialt nätverk och kan förstås som ett socialt fält. Genom Broady kommer jag försöka få fram de personliga relationerna medlemmarna har till gruppen och hur de förhåller sig till varandra. Det sociala kapitalet (i huvudsak i form av vänskapsband) är en viktig utgångspunkt i studien i syfte att skapa förståelse av den aktuella gruppens gemenskap. Alla som är med i denna studie kommer befinna sig inom samma sociala fält och nätverk. Det blir därför intressant att få en förståelse av hur medlemmarna förhåller sig med fältet och med deras olika habitus.

Begreppet *habitus* blir relevant för uppsatsen då detta speglar individernas handlingar. Bourdieu betonar habitus som något som kan förstås som strukturerande och möjliggör medlemmarna att delta i sociala praktiker. Medlemmarna i gruppen utformar de förväntningar som den sociala miljön ställer (Aakvaag, 2011:175f). Människan använder alltså sitt habitus för att navigera på olika fält. I Växtgäris finns tydliga regler och strukturer som medlemmarna måste ta hänsyn till för att få ta del av gemenskapen. På så sätt handlar habitus om kunskap som blir förkroppsligad – det vill säga hur individen känner sig bekväm eller hemma (eller inte) i den aktuella gruppen.

2.1.1 Min användning av begreppet gemenskap

Alla som är med i Växtgäris har mer eller mindre intresse för växter och därför kunskap inom samma fält. Jag kommer tolka Bourdieu i en ny samtid där medlemmarna i Växtgäris delar med sig av sitt sociala kapital. Medlemmarna utbyter kapital i form av kunskap och erfarenheter vilket tillsammans blir en stor del av gemenskaps-begreppet. Gemenskaper finns i många olika former, den jag kommer förhålla mig till är den som har att göra med tillhörighet. Enligt Anders Lundberg (2005) framträder tillhörighet i olika former (2005:136). Han skiljer exempelvis på den *stabila gemenskapen* och den *lediga gemenskapen*. Den stabila gemenskapen innebär ett fokus på gruppen och inte individen (2005:137). Det är relevant för mig eftersom Växtgäris inte förhåller sig till den enskilda individen utan existerar med ett syfte. Den lediga gemenskapen kännetecknas av att individens villkor står i fokus. Det är lätt för individen att lämna gemenskapen eftersom ingenting tvingar personen att vara kvar i gruppen. Detta blir också relevant för Växtgäris eftersom det inte finns några hinder för medlemmarna att gå ur gruppen.

2.2 Estelle Freedman – separatism som en feministisk strategi

Eftersom denna uppsats berör en kvinnoseparatistisk facebookgrupp menar jag att det är viktigt att betona hur separatismen har tagit sig i uttryck ur ett historiskt perspektiv. Historiskt sätt skapades separatism när grupper blivit förtryckta. För att stärka sin ställning har minoritetsgrupper gått samman för att få chansen till att stärka sin ställning i samhället (Freedman, 1979:512). Kvinnor och andra minoritetsgrupper har ständigt varit underordnade männen eftersom mannen anses som norm. I dagens samhälle har separatismen blivit mångtydig. Vissa väljer att se det som en fristad för kvinnor och andra ser det som någonting uteslutande och därmed skrämmande (Freedman, 1979).

Historiken Estelle Freedman ser separatism som en fristad och menar att den går att använda som strategi för kvinnor. Hon menar att kvinnan har tjänat på separatism och visar på hur separatismen har gynnat kvinnan i olika situationer. Ur ett politiskt syfte har kvinnan med hjälp av separatismen blivit delaktig och engagerad i den politiska världen och fört kvinnorörelsen framåt. Utan separatistiska rum för kvinnor hade inte den feministiska medvetenheten funnit på samma sätt idag (Freedman, 1979).

Begreppet separatism är centralt i uppsatsen och i relation till min studie om den kvinnoseparatistiska gruppen Växtgäris innebär det att personer som identifierar sig som män

inte är välkomna i gruppen. Likt Freedman användes kvinnoseparatism som en strategi för att hjälpa varandra och dela likande upplevelser. Freedmans teori har många år på nacken men då flera kvinnoseparatistiska undergrupper till Växtgäris har skapats visar det på att Freedmans teori fortfarande är aktuell idag. Utan kvinnliga nätverksgrupper finns det risk för att kvinnor sammansmälts och måste fortsätta leva efter de maktförhållanden som är uppsatta i samhället (Freedman, 1979).

2.2.1 Kvinnliga nätverk

Lena Börjeson (1992) betonar vikten av att kvinnor berikas av att utbyta erfarenheter och få nya perspektiv av andra kvinnor. Därför fyller kvinnliga nätverk en viktig funktion (Börjeson, 1992:174). Det är viktigt med nätverk för kvinnor eftersom de medför en förståelse av att inte känna sig ensam. Historiskt sett har män alltid tagit en större plats och kvinnan har fått anpassa sig efter det. I organisationer beskylls kvinnor ofta för att vara för personliga och i litteraturen beskrivs männen ofta vara mentorer för kvinnorna. Stor vikt läggs på att se upp till pappor, bröder och manliga bekantskaper (Börjeson, 1992). Män gynnas därför av att vara just män eftersom de blir överordnade kvinnan och får ta mer plats. Avviker män från den överordnade platsen riskera de att bli diskriminerade och får mindre makt. Detta är vad Raewyn Connell skulle kalla ”hegemonisk maskulinitet” vilket innebär att män förhåller sig till ett visst ideal (Connell, 1995). Genom detta feministiska perspektiv kan vi förstå att hegemonisk maskulinitet som norm som män försöker leva upp till och som resulterar att kvinnan blir underordnad. Med hjälp av kvinnliga nätverk får kvinnor andra perspektiv och kan peppa varandra på ett sätt som de inte kan när män är närvarande. Kvinnliga nätverk når även ut i sociala forum och på så sätt kan stora nätverk skapas. Detta blir betydelsefullt för mig i denna studie då Växtgäris under en kort tid har utvecklats snabbt och uppmärksammats positivt som ett socialt kvinnligt nätverk.

3. Metod

I denna kandidatuppsats använder jag mig ett fenomengrafiskt perspektiv. Fenomenografi är en kvalitativ forskningsmetod som innebär att forskaren lägger tonvikt på människors uppfattningar av sina upplevelser (Marton & Booth, 1997). Fenomenografin tar avstamp från fenomenologin men det som skiljer dem åt är att fenomenografin studerar individens uppfattningar av ett fenomen och fenomenologin studerar själva fenomenet (Marton & Booth,

1997:108). Den fenomenografiska ansatsen är hämtat från pedagogiken och lämpar sig därför bra i denna uppsats eftersom den betonar och intresserar sig för individers olika uppfattningar om fenomen som gemenskap och separatism i den aktuella facebookgruppen. Det fenomenografiska perspektivet kommer jag använda som ett bakomliggande verktyg för hur jag utför mina intervjuer. Jag kommer därför inte gå in på djupet utan istället låta empirin tala för sig själv.

Metoden för denna studie kommer vara kvalitativ som är utformad av intervjuer. Kvalitativ metod är fördelaktigt för att komma närmre människors uppfattningar och förståelse. Uppsatsen syftar inte till att lösa problem utan istället vill den få fram några av medlemmarnas erfarenhet av gemenskap och separatism i Växtgäris. Uppsatsen fokuserar även på varför medlemmar anser att Växtgäris har blivit en så stor och populär kvinnoseparatistisk grupp. För att ta reda på detta kommer jag använda mig av semistrukturerade intervjuer.

3.1 Semistrukturerade intervjuer

Denna typ av intervju sker formellt mellan forskare och respondent. Semistrukturerade intervjuer utgår från en intervjuguide men ger ändå intervjuaren frihet att ställa följdfrågor. En semistrukturerad intervju är ett mellanting av en *halvstrukturerad* intervju och en *riktad öppen* intervju (Lantz, 2007). Mångtydlighet under intervjuer är ett vanligt problem då både intervjuare och respondent kan tolka frågorna och svaren på olika sätt (Kvale & Brinkman, 2009:47). Följdfrågor och upprepningar ger därför bägge partner en större förståelse till att uppfatta varandra korrekt. Med hjälp av semistrukturerade intervjuer blir också kroppsspråk och ironi lätt att märka. Utformandet av frågorna är ställda så öppet och enkelt som möjligt för att undvika mångtydlighet.

Intervjuguiden (se bilaga 1) har fyra olika teman och börjar med frågor som berör respondenternas bakgrund och egna erfarenheter. Här ställs frågor som: ”När gick du med i Växtgäris” och ”Vad lockade dig till att bli medlem?”. Det andra temat berör hur gruppen bemöter dess medlemmar och här ställer jag bland annat frågorna: ”Har du någon gång gjort ett inlägg i gruppen?” och ”Hur blev du bemött?”. Intervjuguidens tredje tema behandlar gemenskap och frågorna som ställs är till exempel: ”Vad innebär gemenskapen för dig?” och ”Är det lätt att komma in i gemenskapen?”. Det sista och mest fylliga temat i guiden är separatism. Här frågar jag dels frågor som: ”Hur tror du gruppen hade varit om den inte var

separatistisk?” för att sedan rikta in mig mer på frågor som berör motstånd och för- och nackdelar med att gruppen är fri från män.

3.2 Urvalskriterier

Medlemmarna i Växtgäris är relativt unga vilket innebär att medelåldern är låg. För att fånga den typiska medlemmen har jag därför valt att intervjua individer som är under 25 år. Det finns förstås äldre medlemmar i gruppen men de är inte lika aktiva. Ytterligare ett urvalskriterium är att jag har valt att vända mig till medlemmar som befinner sig i samma geografiska område som jag – det vill säga i södra Sverige.

3.3 Urval

Det var inte svårt att hitta informanter att intervjua eftersom jag är medlem i gruppen som har 20 000 medlemmar. Det var därför naturligt för mig att komma i kontakt med mina intervjupersoner då jag känner flera i gruppen. Jag valde själv att ta kontakt med några av medlemmarna eftersom ett av urvalskriterier jag satt upp var att medlemmarna skulle befinna sig i Lund/Malmö. Därför blev urvalet en variation av personer jag känt sedan tidigare. Jag anser inte att detta har påverkat mitt material eftersom varken syftet eller intervjufrågorna är utformade för att få fram allt för personliga erfarenheter. Jag kontaktade alla mina intervjupersoner online för att sedan bestämma en träff för en intervju. Intervjuerna skedde i lokaler vid Lunds universitet där jag bokade ett grupprum och i hemmamiljöer där intervjupersonerna har känt sig trygga och fått tala ostört. Inga stödanteckningar genomfördes då detta också kan uppfattas som störmoment för respondenten. Inspelningarna var kortare intervjuer omkring 20–40 minuter långa. Med intervjupersonernas godkännande spelades intervjuerna in och finns både som ljudfil och transkriberat format.

De fyra personer jag har intervjuat har uppgett att de är kvinnor och identifierar sig som cis-kvinnor. Med begreppet cis-kvinna menar jag alltså när en persons juridiska, biologiska och sociala upplevelse av kön sammanträffar (RFSL, 2015). De är alla bosatta i Lund/Malmö och är mellan 20–25 år gamla. Denna åldersspridning är väldigt liten vilket kan bero på att det främst är unga personer som är bosatta i Lund och som var intresserade att vara med i denna kandidatuppsats. Tre av informanterna är studerande och den fjärde är arbetande.

3.3 Egen positionering

Eftersom jag är medlem i Växtgäris blir min egna position något att reflektera över. Jag använder mig därför av Patricia Hill Collins (1986) begrepp *outsider within,* vilket innebär att min roll som forskare är deltagande och icke-objektiv. Jag ser detta som en fördel eftersom om jag inte hade varit medlem hade jag inte fått samma kontakt med forskningsfältet. Att undersöka det jag själv är en del av från utsidan har varit en tillgång snarare än ett hinder. Min position som medlem ger mig större förståelse av respondenternas erfarenheter, något en person som inte delar samma gemenskap förmodligen inte hade fått. Fördelen med att vara en *outsider within* är att respondenterna kan känna förtroende för mig som intervjuare och därför kan dela med sig av sina erfarenheter av gemenskapen och separatismen från gruppen. Nackdelen med att vara en *outsider within* är att det finns risk för att forskaren ställer för lite följdfrågor eftersom forskaren redan har kunskap om gruppen. Detta hände mig några gånger och hanterades genom att jag frågade mina respondenter om jag fick återkomma med eventuella följdfrågor efter intervjun.

3.4 Etiska aspekter

Jag har följt forskningsetiska principer och förhållit mig till Vetenskapsrådets fyra huvudkrav. I linje med informationskravet är jag ansvarig för att mina intervjupersoner är informerade om vad uppsatsen kommer att handla om och att det är frivilligt att delta. Innan intervjuerna har jag därför läst upp mina forskningsfrågor och berättat om min studie för att ge personerna en större förståelse av vad mitt syfte är. Genom att följa samtyckeskravet samtycker mina respondenter att vara med. Deltagarna har även haft rätt till att delta så mycket eller så lite de velat och kan dra sig ur när de vill. För att ge konfidentialitet är alla informanter anonymiserade och har fått välja sina egna pseudonymer. Mina intervjupersoner valde själva sina nya namn och kommer refereras som följande: Alice, Lina, Stina och Elsa. Jag har även följt det sista huvudkravet som är nyttjandekravet. Detta betyder att jag enbart kommer använda mig av uppgifterna från deltagarna i ett forskningsändamål och ingen annanstans (Vetenskapsrådet, 2017).

3.5 Avgränsningar

Den primära avgränsningen denna uppsats behandlar är att inte studera innehållet som finns skrivet i Växtgäris. Gruppen är sluten vilket betyder att inte vem som helst kan komma in. För att följa de etiska aspekterna och respektera dessa gruppregler väljer jag därför att helt ta

avstånd för gruppens innehåll och kommer bara utgå från mina intervjuers svar. Uppsatsen kommer därför enbart handla om informanternas *upplevelser* av gemenskapen och separatismen. Även det geografiska avståndet för intervjupersoner blev en avgränsning för uppsatsen. Tidigt i uppsatsens gång ville en person från en annan stadsdel bli intervjuad. Men då tiden inte räckte till blev det svårt för oss att hinna ses. Detta ledde till att intervjun blev inställd och att de andra intervjuerna skedde i Lund/Malmö där jag som uppsatsskrivare befinner mig.

4. Analys

Stina, Alice, Lina och Elsa är alla med i Växtgäris sedan ungefär två år tillbaka. Både Stina och Alice blev tipsade av en kompis att gå med i gruppen. Lina var med i *Streetgäris* en likande grupp till Växtgäris som delar samma värderingar. Där fick hon nys om Växtgäris och gick med. Elsa fick upp Växtgäris som ett förslag från Facebook och gick med av nyfikenhet. Samtliga deltagare var primärt nyfikna och intresserade av växter och gick med i gruppen av den anledningen.

När jag frågade varför de har stannat kvar i gruppen svarade Stina och Alice att Växtgäris är en tillgänglig plats där de kan lära sig av varandras erfarenheter. Lina har stannat för hon tycker om gruppen och känner att alla som är med är hjälpsamma och entusiastiska över växter. Elsa har stannat kvar dels för växttips och dels för dramat. Hon menar att det finns en hel del intressanta konversationer men att det ibland blir det till en nivå som bara blir roligt att följa.

4.1 Bemötande – Regler och ordning

I gruppen har kvinnorna en plats för sig själva att dela sitt växstintresse utan att någon klankar ned på dem. Samtliga deltagare beskriver att de har fått ett bra bemötande när de blev medlemmar i Växtgäris. Lina som är en av deltagarna som har varit medlem längst i gruppen. Hon har också postat några gånger och har också hjälp andra medlemmar genom att svara på deras växtproblem, hon berättar:

> ”Jag blev bra bemött! Jag fick svar på min fråga jag ställde. Sen är det ju väldigt skön och god stämning så folk lägger gärna in lite kommentarer som “åh vad fin växt, sån vill jag också ha” eller “jag har också undrat det”. Väldigt så här kompis-sammanhållning trots att man inte känner varandra.” – Lina

Genom citatet ovan kan vi se att Lina tycker om att andra personer också har funderat över samma växtfrågor som hon har. Hon blir här bekräftad och peppad av andra som tycker att hennes växt är fin. I gruppen besvarar medlemmarna med ett gott bemötande vilket skapar en trevlig stämning. Medlemmarna kliver in på ett (virtuellt) fält där de både använder och anpassar sitt habitus för att passa in i den atmosfär som gruppens medlemmar tillsammans skapat. Detta gör de genom att vara trevliga, tillmötesgående och bekräftar varandra.

Det finns tydliga regler om hur medlemmarna ska tala med varandra som upprätthålls av administratörerna och de andra medlemmarna. En av reglerna är att skriva könsneutrala hälsningsfraser då gruppen både är riktad till kvinnor och icke-binära. Vad som exempelvis ska undvikas är att skriva hälsningsfraser i stil med ”Hej alla tjejer!”. Istället uppmuntrar gruppen hälsningsfraser som ”Hej alla gäris och icke-binäris”. Om någon av gruppens medlemmar missar reglerna om hälsningsfraser blir de sanktionerade genom en tillsägelse av andra medlemmar eller av administratörerna. Med hjälp av gruppens regler och struktur möjliggör medlemmarna att delta i den sociala praktiken som de tillsammans skapat (Bourdieu, 1986).

Alice har gjort två inlägg i Växtgäris precis när hon blev medlem för två år sedan. Hon har besvarat flera andras frågor och funderingar. Hon har även delat med sig av egna erfarenheter om växter som har fått skadedjur och fick då råd av medlemmarna. Numera har Alice en mer betraktande roll i gruppen och lägger inte ut några inlägg men kommenterar andras ibland. Alice berättar att hälsningsfraserna ibland kan kännas överdrivna och att det oftast inte är med avsikt att man vill kränka någon annan genom att exkludera, hon berättar: ”/…/man ska ta lite lätt på det också (hälsningsfraserna) allting behöver inte handla om att kränka någon genom att omedvetet skriva eller medvetet skriva fel.” Genom detta exempel utstrålar Alice att hon är medveten om gruppens regler och konsekvenserna. Även om hon inte alltid håller med förhåller hon sig till gruppens struktur och anpassar sitt habitus efter fältets förväntningar.

Språket är viktigt i gruppen eftersom det kan kränka eller utesluta personer som är med. Detta innebär att medlemmarna måste anpassa sitt språk efter dessa värdegrunder och följa den struktur som råder i Växtgäris för att få ta del av gruppen. Bourdieu beskriver habitus som något som föränderligt men något som tar tid att förändra eftersom det är människans naturliga attityd. När personer förhåller sig till den struktur som är uppbyggd skapas normer

och föreställningar. Medlemmarna lär sig dessa och formar sitt habitus efter förväntningarna. Dessa föreställningar och strukturer blir tydliga när de bryts av personer som inte har läst gruppreglerna och uttrycker sig på ett nedlåtande sätt som går emot gruppens värdegrunder.

Elsa är den yngsta personen av respondenterna och är den person som är minst delaktig i Växtgäris. Hon har aldrig gjort några inlägg men har hjälpt andra med sina växtfrågor. När hon besvarat andras inlägg har bemötandet varit bra. Elsa tror att bemötandet har att göra med att Växtgäris är en väldigt strukturerad grupp. Hon berättar: ”Det hjälper väl att ha undertrådar i gruppen, det blir det en tydligare struktur med att medlemmarna ska vara hjälpsamma.” Elsa menar att när det finns undertrådar i gruppen skapas en struktur av att medlemmarna ska hjälpa varandra. I Växtgäris finns flera undergrupper för att bevara strukturen. Dessa grupper kan handla om ohyra, konsumtion och växtrelaterade saker så som kläder och smycken. Det finns även en sökfunktion i gruppen som administratörerna hänvisar till medlemmarna har upprepande frågor som redan har besvarats.

Ett mönster jag har funnit är att samtliga deltagarna är med i flera kvinnoseparatistiska grupper, men att de upplever Växtgäris som en speciell grupp. Det belyser Lina genom att konstatera följande:

> ”Jag är med i andra grupper separatistiska från icke-män men de behandlar lite olika ämnen. En grupp är väldigt öppen där man kan prata om allt mellan himmel och jord. Och det är klart att gör man det blir det ju diskussioner. Pratar man om hur en sköter sina växter finns det kanske inte så jättemycket att vara oense om, tror att det är det som gör att gruppen blir harmonisk” – Lina

Genom detta citat kan vi tolka Växtgäris som en fridfull grupp eftersom stämningen blir mer skyddad när man inte pratar om allt möjligt. Facebookgrupper med ett bredare diskussionsfält riskerar att medlemmarna får det svårare att förhålla sig till ämnet. Diskussionerna kan därför avslutas med något helt annat än vad som var trådskaparens avsikt. När personer får chansen att tala om vad som helst uppstår diskussioner och det blir svårare att förhålla sig till den sociala praktiken. I Växtgäris måste inläggen vara relaterade till växter på något sätt. Detta gör det lättare för medlemmarna att veta vad som förväntas av dem och de kan därför anpassa sitt språk efter gruppens struktur. Självklart håller inte alla medlemmarna med om varandras tips och inlägg. Med eftersom det är ett utbyte av erfarenheter och avsikten är att hjälpa varandra blir diskussionerna mer kontrollerade och öppensinnade. I andra grupper där

medlemmarna kan, som Lina beskrev det: ”Prata om allt mellan himmel och jord” finns en otydligare struktur och väcker mer känslor bland medlemmarna.

Stina har varit med i Växtgäris i ungefär två år och är den som är mest aktiv av deltagarna. Hon är medlem i flera andra kvinnoseparatistiska grupper men tycker att Växtgäris utmärker sig. När jag frågade henne om vad som skiljer sig svarade hon:

> ”Stora grupper känns bara väldigt okontrollerad. Det känns som att det är så många människor som jag kanske inte kan relatera till och det kan bli väldigt hätsk stämning. Det är verkligen så att folk uttrycker sina åsikter och åsikten är aldrig detsamma Det är alltid någon som är motsatsåsikt, lite förtryckande för vissa grupper.” – Stina

Stina tycker att stämningen blir mer hektisk när andra medlemmar går emot varandra och uttrycker olika åsikter. Återigen ser vi ett tema av att grupper som har många medlemmar och som saknar ett specifikt tema har sämre struktur och medför att stämningen inte blir lika harmonisk. Fokus för medlemmar i dessa grupper verkar inte vara att utbyta erfarenheter på samma sätt som i Växtgäris. Medlemmarna rör sig därför i ett större fält och har inte lika mycket gemensamt inom gruppen. De behöver heller inte anpassa sitt habitus eftersom det inte finns något att anpassa sig till. Fältet blir mer till en samlingsplats för personer med åsikter. Stina berättar i citatet ovan att hon får svårt att relatera till personer när det är så många och alla uttrycker olika åsikter. När varje inlägg handlar om olika saker blir det svårt att utbyta sitt kapital. Känslan av tillhörighet blir obetydlig och det blir svårare för medlemmarna att känna sig som en del av gemenskapen.

För att bibehålla den goda stämningen i Växtgäris blir dess medlemmar utslängda om de beter sig dåligt. För att bli utslängd måste personen ha brutit mot gruppreglerna ett flertal gånger, bete sig illa i kommentarsfältet eller dela det innehåll som skrivs i gruppen. Varför medlemmarna inte får dela innehållet beror på att det har skett i ett syfte att håna och förlöjliga andra medlemmar. Alice berättar att hon tycker det är skönt att personer blir utslängda från gruppen om de inte uppför sig. Genom att få bort de individer som inte anpassar sig efter den sociala praktiken behåller gruppen en god atmosfär. Alice tycker det märks att de personer som är medlemmar tänker på ett likasinnat sätt. Hon berättar:

> ”Bra att man kickar ut dem som inte hör hemma där. Alla kvinnor kanske inte är jättesnälla eller främjar den gemenskapen. De kanske tycker om att hacka på varandra, och jag tycker att det är så trist att det är så att dom liksom kickas ut då är ganska skönt.” – Alice

Alice menar att alla som går med i Växtgäris inte anser att reglerna och bemötandet är en viktig del. Hon tycker det är tråkigt när medlemmar ständigt ger kritik och anser att det är skönt när de personerna försvinner från gruppen. Medlemmarna som inte anpassar sitt habitus blir tillsagda och sedan utslängda från detta fält. Ett vanligt exempel som uppstår i gruppen som inte är välkomnat är ifrågasättandet av varför män inte får vara med. I gruppreglerna står det klart och tydligt att denna fråga inte är uppe för diskussion tillsammans med de andra värdegrunderna att gruppen är feministisk och antirasistisk. Alla de frågor som ifrågasätter Växtgäris värderingar tas bort av administratörerna.

4.2 Gemenskap – Virtuell och öppen gemenskap

Elsa är den yngsta personen av deltagarna och är den enda som inte är studerande. När jag frågar Elsa vad gemenskapen betyder för henne beskrev hon att hon inte känner så stor del av gemenskapen som många andra gör, hon väljer istället att betrakta den från håll. Hon berättar:

> ”Jag kanske inte tar intresset på så stort allvar. Jag lägger inte så mycket energi och identitet på det som kanske vissa andra.” – Elsa

Genom Elsas citat kan vi förstå att gemenskaper ser olika ut för olika individer. Precis som Berry Wellman kommer fram till i hans tidigare forskning framträder tillhörighet på olika sätt. Elsa berättar att hon inte är speciellt involverad i Växtgäris men att hon fortfarande känner tillhörighet till gruppen. Hon känner därför inget behov av att posta egna inlägg i gruppen. Elsa bidrar med sin kunskap om växter snarare än gemenskapen – vilket också är en slags kunskapsmässig gemenskap.

Samtliga deltagare har ett queer och/feministiska synpunkter vilket framträder tydligt när de talar om Växtgäris och dess gemenskap. Detta tycker jag är spännande eftersom Växtgäris i sig handlar om det väldigt neutrala ämnet växter och diskussionerna i forumet likaså. Detta speglar Ricarda Drüeke (2012) tankar kring kunskap via media. Hon menar att genom media kan man överföra sin kunskap, starta diskussionstrådar, igenkänna sig och bjuda in till sociala åtgärder (Drüeke, 2012:228). Eftersom Växtgäris är ett forum på Facebook bidrar även gruppen till att sprida åsikter och värderingar. Detta blir tydligt eftersom respondenterna i

studien talar på ett liknade sätt och värderar de värdegrunder som grupper bygger på högt. Detta går även hand i hand med Bourdieus teori om habitus eftersom medlemmarna indirekt formar sig efter gruppen. Hade någon gått emot de feministiska grunderna som gruppen bär på hade personen inte känt samma tillhörighet inom gemenskapen.

Lundbergs begrepp *stabil* och den *ledig* gemenskap framträder tillhörighet på olika sätt. Elsa förhåller sig till den stabila eftersom hon känner tillit till gruppen och inte förhåller sig till sina egna villkor. Hon tycker att det är skönt att det finns grupper som Växtgäris men att det är viktigare med fysiska separatistiska platser. Alice är inne på samma spår och hade gärna träffat medlemmar från Växtgäris på en fysisk plats. Eftersom Växtgäris är en plats på Facebook blir gemenskapen virtuell och det blir lättare för medlemmarna att intrigera med varandra eftersom de sitter bakom en skärm. Detta bekräftar Alice med följande citat:

> ”Jag tror att det kanske blir lättare att sitta bakom en skärm och liksom ta plats. Att kommentera på en okänd människas bild blir lättare än att gå fram till någon in real life. Men det hade varit mysigt om medlemmarna från Växtgäris sågs någon gång tycker jag” – Alice

Genom detta citat kan vi förstå öppna nätverk som en plats där människor kan intrigera lättare med varandra än på fysiska platser. Sociala regler är svårare att urskilja i verkligheten vilket kan hindrar människan från att intrigera med varandra. I virtuella fält som Växtgäris förväntas det av medlemmarna att ta för sig eftersom det är gruppens syfte. Både Elsa och Alice tycker det hade varit kul och nödvändigt för medlemmarna att ses i det fysiska rummet. Broady syftar till att personerna i ett socialt nätverk har personliga relationer och är nära förenade med varandra (Broady, 2002). Eftersom medlemmarna i Växtgäris redan känner tillhörighet till gruppen hade ett fysiskt forum bidragit med en vidareutvecklad känsla av tillhörighet. Om medlemmarna hade träffats i det fysiska rummet hade de upptäckt fler gemensamma intressen hos varandra vilket hade lett dem ännu närmre varandra. Det finns många betraktare i Växtgäris som aldrig kommenterar eller postar egna inlägg. Genom att träffa medlemmarna utanför den virtuella platsen tvingas dessa personer att intrigera med andra. Detta kan skapa stress och obehag från många. Därför behövs både den virtuella och fysiska gemenskapen finnas till.

Stina anser att gemenskapen känns fin och har gjort att hon har stannat kvar i gruppen. Hon känner att det är skönt att tillhöra en grupp utan att behöva anstränga sig. Hon berättar att om

hon hade behöver hjälp med något så hade de andra medlemmarna i gruppen ställt upp. Förutom att dela med sig av egna erfarenhet och växttips har Stina hjälpt en annan person med att skänka bort sin växt, hon berättar:

> ”Jag själv har sålt en växt via Växtgäris Jag sålde/gav den för en symbolisk summa till en tjej som typ ville ge bort massa blommor i present och hade inte så mycket pengar, så då hjälpte jag henne. Det kändes roligt och gav mig ett vidare intresse att hålla på med växter.” – Stina

Genom att hjälpa en annan medlem upptäckte Stina att hon fick ett vidare intresse för växter. Jag tolkar att Stina är den som känner mest tillhörighet av deltagarna. Det kändes bra för henne när hon kunde hjälpa personen som inte hade så mycket pengar. Bourdieu menar att människan har nytta av att ha många människor i sin omgivning eftersom det bidrar till större socialt kapital (Bourdieu, 1986). Detta blir tydligt i Stinas fall då hon vet att gruppmedlemmarna i Växtgäris kommer hjälpa henne om hon ställer en fråga. Något Bourdieu inte diskuterar i sin teori om gemenskap är tillit mellan personerna. Stina vet att hon kommer få svar men hon väljer att posta eftersom hon känner tillit från de andra medlemmarna. Hade gruppens gemenskap haft en hårdare ton hade det inte spelat någon roll om Stina haft ett stort socialt kapital. Tilliten för gruppen blir mer betydelsefullt eftersom den bidrar till att hon inte känner sig rädd för att posta inlägg och hjälpa andra.

Genom Terri Mannarini m.fl. (2012) tidigare forskning kan vi förstå hur gemenskaper stärks av att medlemmarna känner en stor tillhörighet med gruppen. Detta sker automatiskt i Växtgäris eftersom gruppen riktar sig till växtintresserade personer. Terri Mannarini m.fl. visar i deras studie att medlemmarna kommer varandra närmre om de känner tillhörighet med gruppen. Detta görs också tydligt i Växtgäris eftersom samtliga deltagare påvisar skillnader mellan Växtgäris och andra kvinnoseparatistiska grupper. Det finns viktiga faktorerna till att Växtgäris sticker ut från andra separatistiska grupper. Gruppen bygger på en tydlig struktur som gör att medlemmarna vet vad som förväntas av dem när de går med. Med hjälp av regler och uppföljande kan medlemmarna anpassa sitt habitus efter det sociala fält de kliver in i. En annan viktig faktor är att Växtgäris förhåller sig till ett tydligt växttema. Det verkar alltså inte vara själva kvinnoseparatismen i sig som bidrar till stämningen utan den tydliga gruppstrukturen.

Genom denna studie kan vi förstå Växtgäris som en skyddad grupp. Andra separatistiska facebookgrupper som har fler medlemmar och ett bredare diskussionsfält tenderar att bli mer

kaosartat eftersom medlemmarna inte kan förhålla sig till ett specifikt ämne. I generaliserade drag verkar alltså tydliga riktlinjer och regler öka den goda stämningen som gruppen bär på.

4.3 Separatism – En fri plats utan män

Samtliga deltagare känner sig lättade av att män inte får vara med i Växtgäris. Stina är rädd för att männen ska gå in på ett personligt plan och förolämpa henne om hon gör fel eller vara utseendefixerade. Alice tycker det skönt att kvinnorna får chansen att anses som proffs för en gång skull. Hon tycker även det är skönt att slippa bli *mansplainad* (när män förklarar något uppenbart för kvinnor med en nedlåtande ton). Elsa tycker också det är skönt att slippa förklarande kommentarer från männen och att hon slipper männens försök till att ragga på henne. Lina har valt att bara gå med i grupper fria från män eftersom hon anser att hon hade tvekat mycket mer att posta inlägg och visa sin okunnighet, hon berättar:

> ”Jag tror ändå att det skapas någon trygghet för mig som gör att jag inte känner något behov av att vara med i grupper där män är med i. Jag känner inte att det är något jag saknar i mitt liv” – Lina

Genom detta citat kan vi förstå att Lina känner trygghet av att vara i forum utan män. Hon använder Växtgäris (och de andra kvinnoseparatistiska grupperna) som en fristad utan män. Genom Freedmans teori om separatism som strategi för kvinnor kan Lina fokusera på det hon tycker är viktigt och inte känna sig okunnig och ifrågasatt av män. Historiskt sett tar män en mer dominant roll i samhället vilket har lett till att kvinnan har fått anpassa sig (Börjeson, 1992). När Lina var med i grupper för både män och kvinnor kände hon att hon anpassade sig för männen och ville visa sig kunnig och inte göra fel. Efter att hon gick ur facebookgrupper där män var involverade i har hon känt större trygghet och har kunnat slappna av. Kvinnliga nätverk är viktigt därför att det skapar en plats där kvinnor kan utbyta en förståelse över att vara kvinna. Växtgäris blir till en tillgänglig plats för kvinnor där de inte behöver förhålla sig till männen eller se upp till dem.

Deltagarna ser många fördelar med att ha grupper fria från män, men det är inte alla som håller med dem. Elsa berättar att i andra kvinnoseparatistiska grupper om hur kvinnorna har tyckt att det är dubbelmoral att säga att gruppen är feministisk om inte alla får vara med. Stina har bemött kvinnor som har ifrågasatt varför deras pappor eller pojkvänner inte får vara med i grupper som de får ta del av. Dessa kvinnor har då argumenterat för att de inte finns grupper som passat deras manliga bekantskaper och att det skulle betytt mycket om de fått ta del av

gruppen. I Växtgäris är det nolltolerans att diskutera varför män inte får vara med där och hänvisar till gruppens regler om någon ifrågasätter. I reglerna beskriver administratörerna att separatistiska platser behövs och att vissa grupper strukturellt förtrycks mer än andra. Dessa grupper sker inte slumpvist utan följer en tydlig makthierarki.

När jag frågade deltagarna om de ser några nackdelar med att grupper är fri från män fick jag olika svar. Elsa såg inga nackdelar alls och Alice ansåg att det bara skulle vara problematiskt om *fel* man skulle ta del av gruppen. Med fel man menar Alice män som har en traditionell mansroll och anser sig bättre eller proffsigare än andra, bara för att det är män. Stina berättade att det var svårt att svara på eftersom det kan exkludera transpersoner. Hon menar att det kan vara komplicerat eftersom transpersoner också är en utsatt grupp och har erfarenheter mäns översittande och också behöver en fristad från män. I Växtgäris är det primärt kvinnor och icke-binära som får vara med. Detta gör att transmän inte får ta del av gruppen. Vidare menar Stina att hon inte tycker att det finns fler nackdelar med att exkludera män eftersom det finns många andra grupper som delvis är för killar men också som är för alla.

Lina tycker att nackdelen kan vara att alla inte får ta del av allas åsikter. Men hon har själv mått bättre av att begränsa sitt umgänge med män. Innan hade hon fler manliga kompisar men har alltid känt sig tryggare i grupper utan män. Hon menar på att om hon känner så i det fysiska rummet varför inte ha det så på sociala medier också. Dessutom menar samtliga deltagare att gruppen förmodligen hade sett annorlunda ut med män och att det hade blivit ett hårdare klimat. Alice är med i en träningsgrupp för både män och kvinnor och ser ständigt ett mönster av mannens makt mot kvinnan i gruppen. Hon berättar:

> ”Jag är med i en träningsgrupp på Facebook och jag ser och blir irriterad på män som medvetet och omedvetet trycker ner kvinnor och anser sig veta bättre. Lägger en kvinna upp en bild när hon tar 100 kilo i bänkpress så blir det så här stämning av ”Oj vad duktig du är fast du är tjej, vilken duktig kvinna du är.” – Alice

I citatet ovan ser vi hur Alice tycker det är irriterande att kvinnan inte får anses som bra bara som hon är. Hon tycker det är synd att man upplevs bra ”för att vara tjej” och aldrig riktigt räcka till. I Växtgäris slipper kvinnorna den maktstrukturen och blir inte bemötta med en klapp på axel på grund av att de är kvinnor. I tidigare forskning upplever män en maktlöshet av att bli exkluderade. Genom Ashes studie kan vi förstå kvinnoseparatism som en feministisk

ingång där separatismen skapar förståelse bland männen om hur det är att bli exkluderad. Ashe anser att det är anmärkningsvärt att trots att det finns kvinnoseparatism ligger fokus på männen ändå. Detta verkar även bli ett återkommande tema i Växtgäris. Där män mer eller mindre är närvarande på olika sätt.

Genom den separatistiska platsen har medlemmarna fått en frizon från dominerande maktstrukturer vilket de inte kan få på samma sätt i den fysiska miljön. Anita Harris (2012) menar att unga kvinnor känner sig tryggare i nätverksgemenskaper än i andra traditionellt politiska forum (Harris, 2012:216). Harris menar att kvinnor använder sig av internet som en plats där de kan vara mellan det privata och det offentliga för att kommunicera med andra. Nätverksgemenskaper fyller därför en viktig funktion i medlemmarnas liv där de har en chans till att pusta ut och ladda om. Så här säger Lina om separatism:

> ”Jag tycker att det är väldigt bra att det finns, jag menar många menar ju att kvinnoseparatism gör att feminismen bara står och trampar runt men jag håller inte med. Jag tycker det är ett väldigt bra medel för att alla ska kunna bidra i sin vardag och det är också en förutsättning för att man ska orka. Sen kanske det inte behöver handla om just växter men att det är en kamp i sig.” – Lina

Lina menar med detta citat att separatistiska rum är ett medel för kvinnor att bidra på. Genom att Växtgäris finns som en tillgänglig plats bidrar gruppen med separatism som en strategi för kvinnor. Utan separatismen hade gruppen varit en i mängden och inte gynnat kvinnor så som den gör idag. Med flera nätverksgemenskaper i form av separatistiska grupper skapas tryggheter för kvinnor som är hjälpsamma för dem att nå ut i den fysiska världen.

Växtgäris är en fortsatt kamp för kvinnorörelsen att skapa trygga platser för kvinnor online. Tidigare, innan Facebook, fanns det separatistiska diskussionsforum med syfte att skapa en trygg atmosfär fritt från män (Anderson, 1994). Så länge mannen anses som norm i samhället kommer kvinnoseparatistiska forum behövs som en fristad för kvinnor. Genom mäns maktlöshet av dessa forum skapas en feministisk ingång som utmanar den rådande könsmaktsordningen. Växtgäris är en relativt liten grupp då den bara finns i Sverige men bidrar ändå mycket för de som vill känna tillhörighet med andra kvinnor med likasinnade intressen.

5. Slutsatser

Denna uppsats tog avstamp i frågeställningarna: ”Vad är den upplevda fördelen bland medlemmarna att exkludera personer som identifierar sig som män i kvinnoseparatistiska forum?” Och ”Hur kan begrepp som gemenskap och separatism förstås i det kvinnoseparatistiska forumet Växtgäris?” Och slutligen ”Hur kommer det sig att Växtgäris har blivit ett sådant populärt facebookforum?”. Denna studie visar att mäns närvarenhet i nätverksgrupper spelar en stor roll i deltagarnas liv. Genom att exkludera män från Växtgäris skapas ett tryggare forum för kvinnor att utbyta erfarenheter och lära sig av varandra. Detta har visat sig viktigt eftersom kvinnorna har fått ökad kännedom efter att knutit kontakter med varandra. Medlemmarna i Växtgäris gynnas på ett personligt plan när de kan dela med sig av personliga erfarenheter.

I forum där män är involverade ser gemenskapen annorlunda ut. Stämningen i dessa grupper skiljer sig från Växtgäris och har ett hårdare klimat. Den uppleva fördelen med att exkludera män är flera. Dels slipper kvinnor berömmas för att vara duktiga just för att de är kvinnor. Män bidrar även till att kvinnor inte vågar uttrycka sig i lika stor utsträckning som när män inte är närvarande. Med hjälp av kvinnoseparatistiska forum får kvinnorna en plats att diskutera saker som bara berör dem. Eftersom mannen anses som norm i samhället behöver kvinnor ett forum där bara de får ta plats.

Begreppet gemenskap kan förstås på olika sätt i Växtgäris. Berry Wellman påpekar i hans studie att gemenskap framträder på olika sätt. Känslan av tillhörighet är speciellt framtagen ur hans tidigare forskning och han menar på att den kan ta sig i uttryck på olika sätt. Medlemmarna i Växtgäris är aktiva olika mycket men känner ändå samma gemenskap och tillhörighet i gruppen. Detta har att göra med att Växtgäris är ett virtuellt fält där medlemmarna enkelt kan intrigera med varandra lättare än genom fysiska platser. Växtgäris är ett forum som möjliggör för personer att våga ta plats, dela med sig av de gemensamma intresset växter och hjälpa varandra. Det finns en saknad bland medlemmarna att ha samma gemenskap i den fysiska världen som Växtgäris bedriver.

Det finns många andra kvinnoseparatistiska grupper på Facebook som har ett större medlemsantal än Växtgäris men trots det verkar Växtgäris utmärka sig lite extra. Växtgäris har blivit en populär grupp på kort tid, detta beror på att gruppens admiratörer ständigt arbetar

med att medlemmarna följer de gruppregler och den struktur som de har satt upp. Regler och bemötande för hur man uppför sig blir därför en stor bidragande faktor till att medlemmarna trivs. Det trivsamma klimatet gör att gruppmedlemmarna känner tillhörighet med varandra som många vill ta del av. I Växtgäris fick mina intervjupersoner möjligheten att diskutera saker som bara berör dem och ingen annan. Gruppen möjliggör för medlemmarna att ha sina egna normer som inte anknyts till män. Växtgäris bidrar till en plats där medlemmarna får en chans att tala ut och inte bli störda av männens närvaro, något de annars upplever ständigt i andra sammanhang.

I denna uppsats har bara personer som identifierar sig som kvinna intervjuas. Gruppen finns till för kvinnor och icke-binära och det hade därför i framtida forskning varit intressant att få fram fler gruppers erfarenheter av gemenskap och kvinnoseparatism. Det hade även varit intressant att genom en kvantitativ metod utforma enkäter för att ta reda på hur många som är aktivt delaktiga i gruppen. Enkäterna hade kunnat ligga som stöd för gruppen för att få en djupare förståelse av medlemmarnas upplevda känsla av gemenskap och separatism.

6. Litteraturlista

Aakvaag, Gunnar. (2011). *Modern sociologisk teori*. Studentlitteratur AB, Lund

Anderson, Jackie. (1994). *Separatism, feminism and the betrayal of reform*. Signs. Nr.19:2, (sid.437–448).

Ashe, Fidelma. (2004). Deconstructing the experiential bar: male experience and feminist resistance. *Men and masculinities*. 2004 (7):2, (sid.187–204)

Bourdieu, Pierre. (1986). The Forms of Capital, i Richardson George (red.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood Press. (sid. 241–258)

Broady, Donald. (2002). Nätverk och fält, i Gunnarsson, Håkan (red.), *Sociala nätverk och fält.* Uppsala Universitet. (sid.49–72)

Börjeson, Lena. (1992). *Kvinnligt ledarskap*, 1. uppl., Publica, Stockholm.

Connell, Raewyn (1995). *Masculinities*. Berkeley: University of California Press.

Dahl Crossley, Alison (2015). Facebook Feminism: Social Media, Blogs and New Technologies of Contemporary U.S. Feminism. *Mobilization* 20. (sid.253–268).

Freedman, Estelle. (1979). Separatism as a strategy: Female institution building and American feminism, 1970-1930. *Feminist studies*. Vol.5, nr. 3, (sid.512–528).

Harris, Anita (2012). Online Cultures and Future Girl Citizens, i Zobl & Drüeke, Ricarda (red.) (2012). *Feminist media: participatory spaces, networks and cultural citizenship.* Bielefeld: transcript-Verl (sid.213–225).

Drüeke, Ricarda (2012). Rethinking Political Communication and the Internet: A Perspective from Cultural Studies and Gender Studies, i Zobl & Drüeke, Ricarda (red.) (212). *Feminist*

media: participatory spaces, networks and cultural citizenship. Bielefeld: transcript-Verl (sid.226–237).

Hill Collins, Patricia. (1986). Learning from the outsider within: The sociological significance of Black feminist thoughts. *Social problems*.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Lann, Carin. (1996). *Kvinnliga nätverk – ett sätt att utvecklas på jobbet*. Köping: Brombergs förlag.

Lantz, Annika. (2007). *Intervjumetodik*. 2., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur.

Lundberg, Anders P. (2005). *Om gemenskap: en sociologisk betraktelse*. Diss. Lund: Lunds universitet.

Mannarini, F, Rochira, Alessia, & Taló, Cosimo. (2012) *How identification processes and intercommunity relationships affect sense of community* – Journal of Community Psychology, Vol. 40, Nr. 8 (sid.951–967).

Marton, Ference. & Booth, Shirley (1997). *Learning and awareness*. Mahwah, N.J., 1997.

Wellman, Berry. (2007). The network is personal: Introduction to a special issue of Social Networks. *Social Networks*, 29(3), (sid.349–356).

Elektroniska källor

RFSL *Begreppsordlista*. http://www.rfsl.se/hbtq-fakta/hbtq/begreppsordlista/ (2015). [Hämtad: 2018-04-02]

Stockholmdirekt.se *Växgäris odlar utan pekpinnar - lockar tusentals* (2017). http://www.stockholmdirekt.se/nyheter/vaxtgaris-odlar-utan-pekpinnar-lockar-tusentals/repqae!Ard1qH0Ya1rmvfXdqYsjPA/

[Hämtad: 2018-02-18]

Opublicerat material

Intervju med Lina (2018). Lund. 2018-03-28

Intervju med Stina (2018). Lund. 2018-04-04

Intervju med Alice (2018). Lund. 2018-04-11

Intervju med Elsa (2018). Lund. 2018-04-28

7. Bilagor

7.1 Bilaga 1 – Intervjuguide

Ålder?

Könstillhörighet? (genus)

Pronomen? (tilltal)

Sysselsättning?

Egna erfarenheter

När gick du med i Växtgäris?

Hur fick du höra talas om Växtgäris?

Vad lockade dig till att bli medlem?

Varför har du stannat?

Pratar du om Växtgäris med andra i din omgivning?

Bemötande

Har du någon gång gjort ett inlägg i gruppen?

Hur blev du bemött?

Är du med i andra växtgrupper?

Om JA: hur skiljer de sig från Växtgäris?

Om NEJ: är du med i andra kvinnoseparatistiska facebookgrupper?

Skiljer sig Växtgäris från dessa? Fungerar de bättre än andra?

Varför tror du Växtgäris är en så stor grupp?

Vilka problem har du märkt finns i gruppen?

Gemenskap

Hur ser du på gemenskapen inom Växtgäris?

Är det lätt att komma in?

Om JA: Varför tycker du det?

Om NEJ: Varför tycker du inte det?

Vad innebär gemenskapen?

Separatism

Vad ser du för fördelar med att gruppen är fri från män?

Vad ser du för nackdelar med att gruppen är fri från män?

Hur tror du gruppen hade varit om den inte var separatistisk?

- Lika stor?
- Annat fokus?
- Annat bemötande?
- Annan gemenskap?

Har du märkt motstånd mot att gruppen endast är för tjejer och icke-binära?

Från vilka och hur har det yttrat sig?

- Från tjejer inom gruppen?
- Från killar utanför gruppen?

Övrigt

Har du några övriga tankar kring hur kvinnoseparatismen i Växtgäris fungerar?

Har du några övriga tankar kring i Växtgäris?

Har du några övriga tankar kring gemenskapen i Växtgäris?

Har du några övriga tankar om Växtgäris?